

III

(Подготвителни актове)

ЕВРОПЕЙСКИ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ

552-РА ПЛЕНАРНА СЕСИЯ НА ЕИСК (+ ВИДЕОКОНФЕРЕНЦИЯ ЧРЕЗ INTERACTIO), 10.6.2020 Г. –
11.6.2020 Г.

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Годишна работна програма на Съюза в областта на европейската стандартизация за 2020 г.“

(COM(2019) 486 final)

(2020/C 311/05)

Докладчик: **Gerardo LARGHI**Съдокладчик: **Elżbieta SZADZIŃSKA**

Консултация	Европейска комисия, 19.12.2019 г.
Правно основание	член 304 от Договора за функционирането на Европейския съюз
Компетентна секция	„Единен пазар, производство и потребление“
Приемане от секцията	2.3.2020 г.
Приемане на пленарна сесия	10.6.2020 г.
Пленарна сесия №	552
Резултат от гласуването	206/0/7
(„за“/„против“/„въздържал се“)	

1. Заключение и препоръки

- 1.1. Комитетът изразява съгласие с Комисията, че стандартизацията е от съществено значение за стратегията за единния пазар и че трябва непрекъснато да бъде актуализирана.
- 1.2. ЕИСК счита, че е налице неотложна необходимост от модернизиране на европейската система за стандартизация, за да се отговори на световните предизвикателства с иновативен процес на сътрудничество, за своевременното разработване на стандарти в бързо променяща се технологична среда.
- 1.3. Комитетът счита, че новият модул под подход, който се основава на многосекторни изисквания (опазване на околната среда, Зеления пакт, кръговата икономика), изисква междусекторен подход.
- 1.4. ЕИСК отбелязва, че в годишната работна програма за 2020 г. се представят нови цели и се разработват и включват определените по-рано приоритети.
- 1.5. ЕИСК счита, че процесът на стандартизация трябва да започне още от етапа на научните изследвания и развойната дейност, с подкрепата на индустрията, на представителите на МСП и на социалната икономика, на потребителите, на социалните партньори, на природозащитниците и на заинтересованите страни от гражданското общество.

- 1.6. Според ЕИСК е важно да се създаде многогодишна финансова рамка, за да се предприемат предвидените конкретни действия, като се подкрепи финансово и организационно приобщаващото участие на по-слабите и подсигурени с по-малко ресурси организации и представители.
- 1.7. Комитетът изразява съгласие относно значението на ИИ за единния пазар и счита, че настоящото законодателство в областта на сигурността трябва да бъде актуализирано. По-специално стандартизацията в областта на технологичната сигурност трябва да включи изготвените през 2019 г. „етични насоки за надежден ИИ“ в полза на антропоцентричен ИИ.
- 1.8. Комитетът призовава минималните екологични критерии да станат задължителни при обществените поръчки и използването на вторични суровини да бъде включено в критериите, на които трябва да се дава предимство.
- 1.9. ЕИСК приветства възможността за ново искане за стандартизацията относно интернет на предметите и правила относно киберсигурността в защита на сигурността, неприкосновеността на личния живот и свързаността.
- 1.10. Комитетът изразява надежда, че „европейският формат за обмен на електронни здравни досиета“ ще гарантира сигурността на мрежите и на информационната система чрез разработването на най-съвременни стандарти.
- 1.11. ЕИСК отбелязва, че възможното лошо функциониране на системите на автоматично управляваните превозни средства, сигурността на данните, кибератаките, комуникацията и етичните въпроси изискват разработване на конкретни стандарти.
- 1.12. Комитетът приветства искането на Комисията за разработване или преработване на хармонизираните стандарти в ключови сектори, като например опазването на околната среда, социалното приобщаване и единния пазар на стоки; подкрепя предложението за разработване на стандарти за рециклиране и повторна употреба на пластмасови риболовни съоръжения, за безопасността на пиротехническите изделия, за граничните стойности на миграция за химичните вещества, за които има ограничения и се използват в производството на стоки за широко потребление, за енергийните показатели на електродвигателите, домакинските електроуреди, торовете, строителството; от особено значение е решението да се инвестират ресурси за хармонизиране на производствените технологии в областта на производството на стомана.
- 1.13. Комитетът настоява да се възприеме приобщаващ подход към въпроса за стандартизацията, който да включва цели, свързани с пригодността за заетост, социалните права, опазване на биологичното разнообразие и околната среда. ЕИСК счита, че това улеснява прехода от съответствие към съвместимост и представлява положителен фактор за конкурентоспособността на европейската система.
- 1.14. ЕИСК счита, че старата практика на планирано остаряване на продуктите трябва да бъде премахната чрез законодателството и стандартизацията.
- 1.15. Комитетът подкрепя разработването на стандарти, които да дадат възможност на хората с увреждания и на цифрово неграмотните за по-добър достъп до продукти и услуги на единния пазар.
- 1.16. Комитетът изразява подкрепата си за политическия диалог с международните организации за стандартизация и за двустранните преговори с държавите извън Европа.
- 1.17. ЕИСК приветства приетите от Комисията мерки в подкрепа на участието на заинтересованите страни в дейностите по стандартизацията.
- 1.18. Комитетът отправя искане към всички заинтересовани участници да създадат *ad hoc* форум за приобщаващия характер на европейската система за стандартизация, с цел да се организира годишно публично изслушване, за да се направи оценка на постигнатия напредък в тази област.
- 1.19. ЕИСК изразява съгласие с Комисията относно изготвянето на план за действие за стандартизацията в сектора на отбраната и в космическия сектор, в полза на разработването на стандарти в сектора на кръговата икономика, както и на развитието на стандарти в сектора на социалната икономика.

1.20. Комитетът призовава европейската стандартизация да бъде разработена, като се използва език, лесно разбираем за крайните ползватели, като МСП и потребителите.

2. Предложения на Европейската комисия

2.1. В съответствие с Регламент (ЕС) № 1025/2012 Комисията представи съобщение, в което очертава годишна работна програма на Европейския съюз в областта на европейската стандартизация през 2020 г. В тази програма са очертани действията, които Комисията възнамерява да предприеме през 2020 г. за подобряване на управлението, приобщаващия характер и международното въздействие на европейската система за стандартизация.

2.2. Съгласно тази програма стратегическите приоритети на европейската стандартизация в подкрепа на законодателството и политиките на Съюза, включват следните действия:

- действия, свързани с рециклиране и повторна употреба на пластмасови риболовни съоръжения ⁽¹⁾,
- действия във връзка с изискванията за екопроектиране в подкрепа на правните актове за изпълнение ⁽²⁾, свързани с конкретни категории продукти,
- действия във връзка с пиротехническите изделия и най-новите тенденции в развитието на технологията в сектора ⁽³⁾,
- действия във връзка с проектиране, производство, монтиране, използване и проверка на експлоатационните показатели на радионуклидните калибратори ⁽⁴⁾,
- действия във връзка със съоръженията и системите за защита, предназначени за използване в потенциално експлозивна атмосфера, за да бъдат отчитани технологичните новости ⁽⁵⁾,
- действия, свързани с торовете ⁽⁶⁾,
- действия, свързани с определянето на гранични стойности на миграция за веществата, за които има ограничения (полициклични ароматни въглеводороди), в материалите от гума и пластмаса, използвани в изделия за широко потребление ⁽⁷⁾,
- действия във връзка с техническия език за строителните продукти ⁽⁸⁾,
- действия, свързани с акредитацията и оценяването на съответствието ⁽⁹⁾,
- действия, свързани със съответствието с изискванията за достъпност на продукти и услуги ⁽¹⁰⁾,
- действия, свързани с изкуствения интелект ⁽¹¹⁾, интернет на предметите и киберсигурността ⁽¹²⁾,
- действия, свързани с обмена на електронни здравни досиета в Европа,
- действия, свързани с оперативната съвместимост на съвместните системи с включване на всички класове превозни средства,
- действия, свързани с цифровизацията, автоматизацията и киберсигурността, които са от първостепенно значение за железопътния сектор ⁽¹³⁾,
- действия, свързани с Програмата за промишлено развитие в областта на отбраната (EDIDP) ⁽¹⁴⁾.

⁽¹⁾ Вж. действия и мерки, свързани с риболовни съоръжения, в европейската стратегия за пластмасата в кръговата икономика (COM/2018/028 final) и действие 13 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽²⁾ Вж. подробности за действия 1 — 3 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽³⁾ Вж. действие 7 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁴⁾ Вж. действие 8 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁵⁾ Вж. действие 6 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁶⁾ Вж. действие 5 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁷⁾ Вж. действие 4 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁸⁾ Вж. действие 9 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽⁹⁾ Вж. действие 11 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽¹⁰⁾ Вж. действие 12 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽¹¹⁾ COM(2018) 237 final.

⁽¹²⁾ COM(2017) 477 final.

⁽¹³⁾ Вж. действие 10 в приложението към разглежданото съобщение.

⁽¹⁴⁾ Регламент (ЕС) № 2018/1092.

2.2.1. Освен това Комисията:

- ще продължи сътрудничеството с международните организации за стандартизация,
- ще сътрудничи в областта на стандартизация като приоритетна тема за обсъждане в търговските споразумения (с Китай, Сингапур, Австралия, Нова Зеландия, Индонезия, Меркосур и др.), с цел увеличаване на търговския обмен и укрепване на конкурентоспособността, заетостта и растежа в Европа,
- ще продължи да подкрепя процеса на управление чрез всички подходящи и налични средства, и по-специално чрез Комитета по стандартите, многостранната платформа на заинтересованите страни по въпросите на стандартизацията в областта на ИКТ и структурните диалози с европейските организации за стандартизация,
- ще продължи да подкрепя участието на заинтересованите страни, представляващи МСП, потребителите, екологичните интереси и синдикалните организации, в процеса на стандартизация (известни като организациите⁽¹⁵⁾ по приложение III⁽¹⁶⁾),
- ще оценява въздействието на програмата „Единен пазар“⁽¹⁷⁾ чрез междинна и окончателна оценка, както и чрез непрекъснат мониторинг на набор от основни показатели за изпълнението на високо равнище,
- ще започне проучване през 2019 г. относно функциите и въздействието на европейските стандарти и стандартизацията в ЕС; резултатите от проучването ще бъдат на разположение през 2021 г.

3. Общи бележки

- 3.1. Комитетът изразява съгласие с Комисията, че стандартизацията е от съществено значение за стратегията за единния пазар.
- 3.2. ЕИСК счита, че техническите стандарти за сигурност и правните норми в тази област трябва да се актуализират непрекъснато, по-специално с оглед на рисковете, до които биха могли да доведат най-съвременните технологии.
- 3.3. Комитетът счита, че наред с изискването за съответствие, което включва концепцията за спазване на стандартите и за ефективност (ефикасност, трайност и т.н.), трябва да се утвърди модулен подход, въз основа на междусекторни изисквания (като например опазване на околната среда, Зеления пакт, кръговата икономика). Вследствие на това Комисията с основание актуализира своя подход, както се посочва в Зеления пакт и цялостната ѝ работна програма за 2020 г.
- 3.4. ЕИСК изразява съгласие — за пореден път⁽¹⁸⁾ — с неотложната нужда от ефективна и ефикасна модернизация на европейската система за стандартизация и счита за изключително важно да има една нова обща визия и конкретни действия, за да се отговаря, винаги на доброволен принцип, на световните предизвикателства в областта на стандартизацията с иновативен процес на сътрудничество, основан на консенсус, за своевременното разработване на стандарти в бързо развиващата се технологична среда.
- 3.5. ЕИСК отбелязва, че в годишната работна програма за 2020 г. са представени нови цели в допълнение към разработването и включването на определените по-горе приоритети, за да може европейската система за стандартизация да бъде приведена в съответствие с непрекъснато променящия се международен контекст и с предизвикателствата на световния пазар.
- 3.6. ЕИСК счита, че процесът на стандартизация трябва да започне още от етапа на научните изследвания и развойната дейност чрез съвместни и предварителни мерки и чрез укрепването на механизмите за прехвърляне на европейските стандарти на международно равнище, но само с подкрепата на индустрията, представителите на МСП и социалната икономика, потребителите, социалните партньори, природозащитниците и заинтересованите страни от гражданското общество.

⁽¹⁵⁾ Стандарти за малките предприятия (Small Business Standards), Европейска асоциация за координиране на представянето на интересите на потребителите в процеса на стандартизация (ANEC), (Европейска конфедерация на профсъюзите и Европейска организация на гражданите за екологични стандарти) (ECOS).

⁽¹⁶⁾ Приложение III към Регламент (ЕС) № 1025/2012 относно европейската стандартизация.

⁽¹⁷⁾ COM(2018) 441 final.

⁽¹⁸⁾ ОВ С 376, 22.12.2011 г, стр. 69.

3.7. ЕИСК призовава всички партньори да работят активно за бърза и ефективна координация между различните съответни европейски системи за планиране, изготвяне и мониторинг.

3.8. Важно е да се създаде многогодишна финансова рамка, подходяща за да се предприемат предвидените конкретни действия⁽¹⁹⁾, като се подкрепи финансово и организационно приобщаващото участие на по-слабите и подсилени с по-малко ресурси организации и представители чрез действия за разработване на техническо-нормативни стандарти, „осведомяване, обучение и разбиране“, както и „европейско“ приобщаване и в „международното измерение“.

3.9. Комитетът подкрепя разработването на стандарти в сектора на кръговата икономика, с цел да се даде решителен принос за устойчиво производство, и следователно за опазване на природните ресурси⁽²⁰⁾ и запазване на биологичното разнообразие.

3.10. Освен това Комитетът призовава за разработване на стандарти в сектора на социалната икономика, с цел разпространение на най-добрите практики и укрепване на социалния и икономическия потенциал на този толкова важен сектор на нашата икономика.

3.11. Комитетът призовава минималните екологични критерии да станат задължителни при обществените поръчки и използването на вторични суровини да бъде включено в критериите, на които трябва да се дава предимство.

3.12. ЕИСК изразява съгласие относно значението на ИИ за единния пазар и счита, че настоящите стандарти и разпоредби в областта на сигурността трябва да бъдат актуализирани, за да се реагира на новите рискове, свързани с ИИ, като се включат „етичните насоки за надежден ИИ“ през 2019 г. в полза на антропоцентричен ИИ.

3.13. ЕИСК приветства възможността за ново искане за стандартизацията относно интернет на предметите и относно киберсигурността, за да се защитава сигурността, неприкосновеността на личния живот и свързаността.

3.14. Комитетът изразява надежда, че „европейският формат за обмен на електронни здравни досиета“ ще гарантира сигурността на мрежите и на информационната система чрез разработването на най-съвременни стандарти.

3.15. Също така автоматично управляваните автомобили спадат към високорисковите продукти и изискват разработването на специфични стандарти.

3.16. Комитетът приветства искането на Комисията, в съответствие с направения избор в полза на нов зелен пакт, за разработване или преразглеждане на хармонизирани стандарти в ключови сектори като единния пазар, производствените технологии в стоманодобивния сектор, секторите на отбраната и космическите технологии, опазването на околната среда и социалното приобщаване. Комитетът подкрепя предложението за разработване на стандарти за рециклиране и повторна употреба на пластмасови риболовни съоръжения, за безопасността на пиротехническите изделия, за граничните стойности на миграция за химичните вещества, за които има ограничения, използвани в производството на стоки за широко потребление, за енергийните показатели на електродвигателите и домакинските електроуреди, за торовете и за строителството.

3.17. ЕИСК подчертава, че планираното остаряване на продуктите ощетява потребителите с около 100 милиарда годишно: тази практика трябва да бъде забранена от закона и премахната чрез стандартизацията.

3.18. Комитетът подкрепя разработването на стандарти, които да дадат възможност на хората с увреждания за по-добър достъп до продукти и услуги на единния пазар. ЕИСК подчертава, че специфичната стандартизация в областта на уврежданията би трябвало да се отнася и за стандартите, свързани със заетостта и социалното приобщаване.

3.19. Комитетът изразява подкрепата си за политическия диалог с международните организации за стандартизация и за двустранните преговори с държавите извън Европа.

⁽¹⁹⁾ Вж. приложението към Съвместна инициатива за стандартизация в рамките на стратегията за единния пазар, достъпно на следния интернет адрес <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/3/2016/BG/3-2016-3211-BG-F1-1-ANNEX-1.PDF>.

⁽²⁰⁾ ОВ С 264, 20.7.2016 г., стр. 98; ОВ С 367, 10.10.2018 г., стр. 97; ОВ С 283, 10.8.2018 г., стр. 61 и ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 207.

3.20. Комитетът подновява призива си за задълбочено проследяване на усилията, полагани от основните участници в процеса на стандартизация с цел включването на възможно най-широк кръг участници в европейската система за стандартизация. ЕИСК предлага по-специално да се насърчават мерките за разпространение, координиране и познаване на стандартите, включително чрез създаването на *ad hoc* форум относно приобщаващия характер на европейската система за стандартизация, в рамките на който ежегодно да се оценява напредъкът в тази област.

3.21. Комитетът привлича вниманието на Комисията към въздействието, което изборът в областта на стандартизацията може да окаже върху социалния живот, по теми като мобилността, както стана ясно по време на дискусиата между Комисията и заинтересованите страни. Ето защо ЕИСК призовава да не се прекъсва диалогът по този деликатен въпрос, а съвместната работа с всички европейски организации и заинтересованите страни да бъде продължена.

3.22. Комитетът призовава да се вземе предвид въздействието, което достъпността на стандартите може да окаже върху хората, които са по-малко склонни да посрещнат новостите, като например част от възрастните хора и цифрово неграмотните, както и икономическите последици от това явление за МСП.

4. Конкретни бележки

4.1. Що се отнася до екопроектирането⁽²¹⁾, е важно да се разработят подходящи референтни практики, които да определят технически изисквания и да предоставят в кратки срокове доброволна референтна рамка относно нови теми, които все още не са установени в техническата стандартизация.

4.2. В рамките на работния план за периода 2016—2019 г.⁽²²⁾ относно екопроектирането и енергийното етикетирание⁽²³⁾ Комисията изготви редица регламенти⁽²⁴⁾. За всички тези продукти са в ход над 40 процеса, свързани с мандатите за стандартизация.

4.3. Комисията отправи препоръка⁽²⁵⁾, която предоставя насоки за подпомагане на индустрията в намирането на доброволни споразумения или в подкрепа на регулирането и която предвижда клаузи за преразглеждане. По време на преразглеждането е важно да се гарантират аспектите, свързани с кръговата икономика, ефективността на ресурсите, възможностите за поправка, за рециклиране и устойчивост.

4.4. **Приобщаване.** ЕИСК отново набляга върху „значението на улеснения достъп до процесите по стандартизация за МСП и обществените участници (...)“ и на „задълбочено проследяване на усилията, полагани от основните действащи лица в областта на стандартизацията, с цел засилване на приобщаващото измерение на ЕСС.“⁽²⁶⁾ Комитетът оценява положително организираната на 5 ноември 2019 г. в ЕИСК проява, посветена на приобщаващия характер на европейската система за стандартизация, като пример за сътрудничество и конструктивен дебат между институции и заинтересовани страни.

4.5. **Подкрепа за европейските стандарти на световно равнище.** Необходимо е повече решимост, капацитет за представяване, компетентност и последователност, особено в ISO/IEC/ITU — най-вече за малките предприятия, потребителите и околната среда — и в многостранните форуми и споразумения за свободна търговия.

4.5.1. В съответствие с насоката на Комитета в областта на кръговата икономика ЕИСК счита, че изборът в полза на хармонизиране на политиките в областта на мобилността също е важна стъпка към устойчива мобилност за Европа⁽²⁷⁾.

4.6. ЕИСК счита, че въпросът за бързината, с която се отговаря на нуждите на европейската производствена система във връзка със стандартизацията е от решаващо значение. В този смисъл е важно да се продължи с наваксването на структурното изоставане, натрупано по отношение на нови методи на работа.

⁽²¹⁾ Точки 1, 2 и 3 в приложението към СОМ 486, предвидени в Директива 2005/32/ЕО, преработена в Директива 2009/125/ЕО.

⁽²²⁾ СОМ(2016) 773 final.

⁽²³⁾ Прилагане на Директива 2009/125/ЕО.

⁽²⁴⁾ Делегирани регламенти (ЕС) 2019/2013, (ЕС) 2019/2014, (ЕС) 2019/2015, (ЕС) 2019/2016, (ЕС) 2019/2017, (ЕС) 2019/2018, (ЕС) 2019/2019, (ЕС) 2019/2020, (ЕС) 2019/2021, (ЕС) 2019/2022, (ЕС) 2019/2023 и (ЕС) 2019/2024 на Комисията (ОВ L 315, 5.12.2019 г.).

⁽²⁵⁾ С(2016) 7770.

⁽²⁶⁾ ОВ С 303, 19.8.2016 г., стр. 81.

⁽²⁷⁾ ОВ С 62, 15.2.2019 г., стр. 254.

4.7. Комитетът изразява съгласие по отношение на определените от Комисията стратегически области, а именно изкуствения интелект, интернет на предметите, блоковите вериги, киберсигурността, по-специално що се отнася до критичните инфраструктури, като например комуникационните и транспортните мрежи, достъпността, помощта при изграждането на сигурни системи за обмен на цифрови данни в здравния сектор на европейско равнище (електронното здравеопазване).

4.8. ЕИСК отново потвърждава своята многократно изразявана подкрепа за неотложната необходимост от постоянни преговори с другите международни конкуренти. Сключването на търговското споразумение с Япония и предвиденото продължаване на дебата със САЩ и Китай, споразумението за свободна търговия с Австралия, Нова Зеландия, Индонезия и държави от Меркосур трябва да бъдат основни стълбове на действията на Комисията за 2020 г. и следващите години.

Брюксел, 10 юни 2020 година.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Luca JAHIER
